

### OSA 3. MAAKUNNAN LIITON SELVITYS NOPEIDEN YHTEYKSIEN TARPEESTA

Pirkanmaa on maamme toiseksi suurimpana maakuntana nykyaikainen teollisuuden, kaupan, palvelujen ja koulutuksen keskittymä. Se tarjoaa asukkaalleen työtä ja hyvinvointia, monipuoliset liikenneyhteydet sekä turvallisen miellyttävän elinympäristön

Pirkanmaan väkiluku on kasvanut tasaisesti ja kasvun oletetaan jatkuvan myös tulevaisuudessa, joskin hieman hidastuneena vuosituhannen alkuun nähden. Väestönkasvun veturina on toiminut Tampereen seutukunta, jonka väkiluku on 2000-luvulla kasvanut keskimäärin 4 200 asukkaalla vuodessa. Väestö vähenee puolestaan maakunnan reuna-alueilla.

Toimialojen rakennemuutos on kestänyt pitkään, ja Pirkanmaan aluetalouden kuvassa on tapahtunut isoja muutoksia. Vaikka uusiutuminen on ollut maakunnalle tyyppillisempää kuin pysähtyneisyys, on tilanne viime vuosina ollut haastava alueen iskukyvyyn kannalta. Etenkin viime vuosien heikko taloustilanne on haastanut teollisuusvaltaisen ja vientivetoisen maakunnan uusiutumista. Pirkanmaalla bruttokansantuotteen kasvu on ollut pysähdyksissä viimeisimpien tilastovuosien ajan (2011-2015). T&K-toimintaan käytetyt panostukset ovat supistuneet erityisen voimakkaasti muuhun maahan verrattuna.

Pirkanmaan elinkeinorakenteen uusiutuminen on kuitenkin ollut vireää, mikä on näkynyt muun muassa kasvuyritysten määrässä, kasvavana yrittäjyytenä sekä monipuolistuvana elinkeinorakenteena. Teollisuustuotteiden viennin arvo kääntyi maakunnassa viimein kasvuun vuoden 2017 aikana.

Pirkanmaalla on pyritty aktiivisesti reagoimaan maailmanlaajuisiin muutoksiin kuten digitalisaatioon. Digitaalisten palvelualueiden liikevaihto, henkilöstö ja yritystoimipaikkojen määrä ovat olleet kasvussa. Digitalisoinnin syventyessä alalle syntyy yhä uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Pirkanmaalla on onnistuneesti tartuttu uusiin mahdollisuuksiin, mistä viitteitä antaa myös informaatio- ja viestintäalan runsas edustus kasvuyritysten joukossa.

Suomi rakentaa rohkeaa kansallista visiota, joka pohjaa digitaalisuuteen. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen tavoitteena on toiminnan muutos, jonka avulla parannetaan palvelujen saatavuutta ja yhdenvertaisuutta. Muutoksen tärkein väline on digitalisaatio. Jatkossa tietojärjestelmät ja uudet sähköiset palvelut tukevat asiakkaita ja sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisia mahdollisimman hyvin. Sähköiset palvelut hoitotyössä vähentävät liikkumista ja fyysisten vierailujen tarvetta, lyhentävät työn suoritusajoja ja luovat asiakkaille turvallisuutta.

Toisena kansallisena reformina on luoda suotuisa toimintaympäristö digitaalisille palveluille, teollisen internetin sovelluksille ja uusille liiketoimintamalleille. OECD:n selvitykset marraskuussa 2015 osoittavat selvän yhteyden kuituinfraan ja työllisyyden sekä uusien yritysten syntymisen välillä. Toimivat yhteydet edesauttavat digikyvykkyyksien rakentumista.

Yhteyksien ja palvelujen tarve on Pirkanmaalla haja-asutusalueella vähintään yhtä suurta kuin kaupungeissa. Nopeat ja toimivat yhteydet ovat edellytys paikasta riippumattomaan työskentelyyn, asioimiseen ja palvelujen käyttöön. Hyvien yhteyksien avulla maaseudun elinkeinorakennetta voidaan monipuolistaa. Erityinen haaste kohdistuu taajamien ulkopuolella oleviin yrityksiin ja niiden toimintamahdollisuuksiin. Menestyminen globaaleilla markkinoilla vaatii nopeita ja syviä muutoksia tuotanto- ja liiketoimintatapoihin. Yhä enemmän työtä ja tietoa viedään verkkoon. Sisällöt ja sovellukset ovat siirtyneet pilveen ja ohjelmat päivittyvät keskitetysti ilman, että käyttäjien tarvitsee tästä huolehtia. Samoja ohjelmia voidaan käyttää kaikilla käyttäjän laitteilla. Tämä vaatii huipputehoisia yhteyksiä, joiden tulee olla kaikkien saatavilla.

Viestintäviraston vuodelta 2015 keräämien tietojen mukaan nopea 100 Mbit/s kiinteä laajakaista (toteutetaan valokuidun, kaapeli-TV-verkon tai lyhyen kuparitalajayhteyden avulla) on tarjolla 53 %

Pirkanmaan kotitalouksista. Valokuitulaajakaista on saatavilla 29 % pirkanmaalaisista kotitalouksista. Alla olevaan taulukkoon on kerätty kunnittain tiedot 100 Mbit/s kiinteän laajakaistan tarjonnasta kotitalouksiin Pirkanmaalla 1.1.2018.

Pirkanmaan kunnissa	100 Mbit/s kiinteän laajakaistan tarjonta kotitalouksiin
Akaa	14 %
Hämeenkyrö	23 %
Ikaalinen	67 %
Juupajoki	0 %
Kangasala	49 %
Kihniö	5 %
Lempäälä	32 %
Mänttä-Vilppula	54 %
Nokia	53 %
Orivesi	17 %
Parkano	64 %
Pirkkala	69 %
Punkalaidun	57 %
Pälkäne	21 %
Ruovesi	21 %
Sastamala	46 %
Tampere	74 %
Urjala	3 %
Valkeakoski	60 %
Vesilahti	4 %
Virrat	34 %
Ylöjärvi	41 %

Viestintävirasto teki myös kartan LTE-tekniikalla toteutettavan 100 Mbit/s mobiililaajakaistan saatavuusalueista vuoden 2015 lopussa. Kartassa 100 Mbit/s kattavuus on 76 prosenttia suomalaisista, mutta vain 4 % koko maan pinta-alasta. Käytännössä näitä yhteyksiä ei ole ennen 5G-verkon tuloa 2020-luvulla. 4G siirtää käytännössä 5-30 Mbit/s. Tukiasemia on oltava tiheässä, jos halutaan kattavat 4G-5G verkot. Langattomat yhteydet tarvitsevat valokuituja toimiakseen. Matkaviestinverkko on kiinteää verkkoa alttiimpi muiden käyttäjien määrästä, signaalinvoimakkuudesta ja päätelaitteen ominaisuuksista johtuville nopeustason vaihteluille ja siten operaattorin lupaama nopeustaso ei ole suoraan verrattavissa kiinteän verkon laajakaistaan.